

FAGLIG KOMMENTAR

Kommentaren knytter sig til artikler i *cariologitemaet*, som *Tandlægebladet* bragte i numrene 3 og 4, 2013.

Cariesforebyggelse

Benny Kaufmann Solbirk, tandlæge, København Ø

Fremskrives cariestallene fra børne- og ungdomstandplejen, vil caries være udryddet om få årtier. Kun de allerdummeste, som ikke kan finde ud af at børste tænderne ordentligt, vil fremover kunne rammes af caries. I virkeligheden er det også utroligt, at små bløde bakterier kan være årsagen til, at emaljen, kroppens hårdeste væv, opløses og bryder sammen.

Fluor kan ikke være årsag til cariesfrihed, siger forskerne, fordi fluorid virker ved en remineraliseringsproces. Sygdom er altså en forudsætning for, at fluorid har en effekt. Det kan man også tydeligt se af de oprindelige arbejder med fluoreffekt. Selv i områder med allermest fluorid havde de mere caries, end vi har i dag. Et ændret sukkerforbrug, probiotikaindtag eller en bedre spytsammensætning kan heller ikke være forklaringen på udryddelsen af caries.

Hvis man nu havde en interesse i at forsinke denne ellers positive udvikling, fx fordi den ville bryde fødekæden til tandlægeboret, eller man var sælger af fluortandpasta eller probiotika; hvad ville man så gøre? Udviklingen kan nok ikke standses, men hvordan kunne den bremses?

Det vigtigste er at skabe tvivl om årsagen til caries. Det næste er at skabe tvivl om folks evne til at fjerne årsagen ved hjælp af tandbørsten. For langt de fleste er der ingen tvivl om, at der ikke går hul i en ren tand. Men hvis man nu kunne opfinde et nyt navn til årsagen, fx ved at kalde plak for biofilm, som jo er noget positivt. Og så skal man bare vedligeholde biofilmen fremfor at fjerne plakken. Det gøres ved at øge tilførslen af fluor og probiotika og reducere tilførslen af sukker. At reducere sukertilførslen og øge probiotikatilførslen er helt klart positive tiltag, medens det samme ikke kan siges om øget fluoridtilførsel.

Men hvordan reducerer man effekten af hjemmemundhygiejne? Man skelner mellem professionel plakfjernelse og amatøragtigt tidsspilde med tandbørste. Det første foregår på en tandklinik, medens det andet foregår i hjemmet. Og man har allerede solid videnskabelig forskning, der viser, at tandbørstning ikke virker mod caries, men kun mod tandkødssygdomme.

Man har på den måde både gjort bakteriebelægninger på tænderne til noget positivt og bevist, at folk ikke kan finde ud af at børste tænder. Men man mangler lige dødsstødet, så enhver indvending kan fejes til side. Ved altid at børste tænder med fluortandpasta, altså altid kombinere plakfjernelse med fluor, er det helt umuligt at afgøre, om en eventuel effekt skyldes plakfjernelsen eller fluortandpastaen.

Svindelnnummeret er fuldendt, bakterierne skal vedligeholdes og ikke fjernes, og folk kan alligevel ikke finde ud af at fjerne dem, og selv hvis de kunne, ville det aldrig nogensinde komme for en dag, fordi det kunne lige så godt være på grund af fluortandpastaen. Der er helt klart bedre økonomi i at vedligeholde biofilmen fremfor at fjerne plakken, måske ikke for samfundet eller dem, som det går ud over, men i hvert fald for nogle.

Det smarte ved det hele er, at alle de kloge godt kan finde ud af at børste tænder, så de ikke får huller. De dumme, som ikke kan finde ud af det, er også for dumme til at brokke sig. Og hvis de gør, kan tandlægen altid sige, at biofilmen ikke er tynd nok, eller at der skal mere fluorid i tandpastaen eller mindre sukker i kosten. Hvor det, der virkelig er brug for, er bedre plakfjernelse. Metoden er helt skudsikker og har virket for tandlægevidenskabens i næsten hundrede år.

I Deans fluorundersøgelser fra 1942 havde byerne uden fluor mere end dobbelt så meget caries som byerne med høje fluoridkoncentrationer i drikkevandet. Årsagen var den høje cariestilvækst på grund af møgbeskidte tænder. Siden er vi blevet bedre til at børste tænder, og effekten af fluorid er faldet. Og når det drejer sig om at opnå cariesfrihed, har fluorid ingen effekt overhovedet. I 1942 kunne brugen af fluorid forsvares, fordi cariestilvæksten kunne halveres. Men når det drejer sig om at opnå cariesfrihed, er brugen af fluorid skadelig, både fordi fluorid ikke kan standse eller forhindre opståen af caries og på grund af bivirkningerne.

Spaltepladsen i *Tandlægebladet* er desværre begrænset for mig. Men på hjemmesiden <http://www.cariesforebyggelse.dk/> kan der læses mere om bl.a. caries i naturen og ses illustrationer.

Sikker og effektiv løsning til rengøring, termisk desinfektion samt sterilisation

– en praktisk, hygiejnisk og økonomisk løsning

- ▶ **Enkelt, sikkert og hygiejnisk.** Med desinfektionsmaskine fra Miele sikrer du samme høje hygiejne hver gang og undgår unødigt risiko for smitte ved manuel håndtering af instrumenterne og kontakt med kemikalier.
- ▶ **Ny sterilisator fra Miele.** Kompakt bordmodel med integreret vandbehandlingsanlæg alt i en-løsning. Hurtig procestid ca. 30 minutter. Effektiv tørring. Nedsætter den samlede procestid før instrumenterne kan anvendes igen.
- ▶ **Dokumentationssystem.** Intelligent system til at dokumentere og gemme processerne fra rengøring, desinfektion og sterilisation.

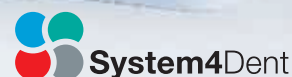
Lad os hjælpe med at finde den optimale løsning på, hvordan jeres instrument rengøring kan løses sikkert og økonomisk fordelagtigt. Rengøring, desinfektion, sterilisation og service fra én leverandør.

Dokumentationssystem og validering

Sterilisation i Autoclave PS 1201 B

Rengøring og desinfektion i G 7881 eller G 7891

Rengøring/desinfektion
Sterilisation
Dokumentation/Validering
Garanti og service

Miele
PROFESSIONAL